

Motion till riksdagen 2013/14: MJ346

av Cecilia Dalman Eek (S)

Förstärkt skydd för dricksvattentäkter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att stärka skyddet för dricksvattentäkter.

Motivering

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Till ungefär en tusendel av literpriset för flaskvatten får invånare i Sverige ett hälsosamt, säkert och gott dricksvatten när vi vrider på kranen. Det sker tack vare ett engagerat arbete hos kommuner och ett stort antal vattenaktörer runtom i landet. Det handlar om vattenråd, verksamhetsföreträdare, näringsidkare, markägare och föreningar som samarbetar för att stärka den lokala kunskapen om vattenförekomster och dricksvattentäkter.

Ett allvarligt hot mot ytvattentäkter och ytliga grundvattentäkter har nu blivit tydligt genom klimatförändringarnas effekter på nederbörden. Häftigare regn, högre vattennivåer och högre flöden har blivit vardagsmat. Klimatförändringarnas påverkan på dricksvattnet handlar både om ökade vattenmängder i avloppssystemen och mikrobiologisk påverkan på vattenkvaliteten. Konsekvensen är att risken för vattenburna sjukdomsutbrott ökar. Effekterna av extrem väderlek är kända allt sedan Klimat- och sårbarhetsutredningen lades fram. Allt fler översvämningar kan bli förödande, inte minst vid ett omfattande utbrott av vattenburna sjukdom. Om många fick maginfluensa av dricksvattnet i en stor stad skulle konsekvenserna bli svåra, inte bara för individer som blir sjuka och förlorar inkomst utan också för samhällsverksamheter. Många skulle inte kunna jobba och samhällsservicen skulle utsättas för hårda påfrestningar när lärare, bussförare, sjukvårdspersonal och poliser blir sjuka. Svårast blir effekterna för redan sköra människor, som gamla, barn och sjuka.

Fel! Okänt namn på

Flera kommuner har beslutat om ytterligare ett reningssteg för dricksvattnet och flera samarbetar om vattenskydd nära dricksvattentäkterna, men arbetet är svårt och långdraget och trots ansträngningar räcker det inte till. Dricksvattnet måste kunna garanteras på ett sätt som bär över till framtida generationer.

Ett samlat arbete med verksamheter, organisationer och boende runt vattentäkterna kan identifiera och motverka risker för dricksvattentäkter genom inrättandet av vattenskyddsområden där särskilda regler gäller för att skydda råvattnet som är en gemensam resurs. För att lyckas med det krävs ett tydligt nationellt stöd för vilka ansvarsförhållanden som ska gälla, ett rimligt nationellt skydd för de stora ytvattentäkterna och ett starkare stöd till kommunerna som har ansvaret. Men regeringen har lämnat walkover och överlämnat åt lokalpolitiker och kommunala tjänstemän att ensamma dra lasset. Under tiden vidtas mindre åtgärder av nationella aktörer som inser vikten av att starta positiva processer för dricksvattenskydd. De senaste åren har det handlat om förslag om skydd av anläggningar för dricksvattenproduktion och mindre områden som kan skyddas inom ramen för gällande lagstiftning.

Istället för att vidta åtgärder har den ena borgerliga miljöministern efter den andra stoppat in frågan om dricksvattenskydd i allt mera fantasifulla utredningar. Miljöprocessutredningen och därefter Naturvårdsverket har redan föreslagit att grundvatten och ytvattentäkter ska få särskilt skydd och redovisat lämpliga och rimliga ytomfattningar. Trots att det föreligger kloka förslag har regeringen valt att lägga all dricksvattenpolitik i byrålådan där tidigare utredningsförslag ligger. Till dess att regeringen agerar kommer kommuner att tvingas fortsätta slita med obesvarade ansvarsfrågor.

Stockholm den 1 oktober 2013

Cecilia Dalman Eek (S)